

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gem. Muziekacademie te Lede

Hoofdstructuur DKO

	Instellingsnummer	50849
	Instelling	Gem. Muziekacademie
Directeur		Jan Huib NAS
Adres		Markt 5 - 9340 LEDE
Telefoon		053-60.68.70
Fax		
e-mail		academie@gamw.lede.be
website/URL		www.gamw.lede.be
	Bestuur van de instelling	55632 - Gemeentebestuur van Lede te LEDE
Adres		Markt 1 - 9340 LEDE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	29/11/2010,	30/11/2010, 01/12/2010
		02/12/2010, 04/12/2010, 06/12/2010.
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06/12/2010	
Datum bespreking verslag met de instelling	04/04/2011	
Samenstelling inspectieteam		
	Inspecteur-verslaggever	Rieka Hérie
	Teamleden	Dirk Rombaut

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opties/instrumenten in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE	7
4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 muziek - instrument dwarsfluit (lagere graad)	7
4.2 muziek - instrument klarinet (lagere graad)	7
4.3 muziek - instrument piano (lagere graad)	8
4.4 muziek - instrument gitaar (middelbare graad)	9
4.5 muziek - instrument piano (middelbare graad)	10
4.6 muziek - instrumentaal ensemble (hogere graad)	11
4.7 woordkunst - algemene verbale vorming	11
4.8 woordkunst - verbale vorming	12
4.9 woordkunst - welsprekendheid	12
5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	13
5.1 Personeelsbeheer	13
5.2 Professionalisering	13
5.3 Materieel beleid	13
5.4 Welzijn	14
5.5 Curriculum	14
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	16
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	17
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	18
7.1 Wat doet de academie goed?	18
7.2 Wat kan de academie verbeteren?	18
7.3 Wat moet de academie verbeteren?	19
8. ADVIES	20
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke academie voor Muziek en Woord van Lede voldoet in de studierichting Muziek voor de meeste onderzochte opties, graden en vakgebieden aan de erkenningsvoorwaarden. De vakken dwarsfluit en instrumentaal ensemble behalen behoorlijke tot goede resultaten. Klarinet scoort opvallend goed. In tegenstelling tot het landelijk gemiddelde, bloeit deze cursus o.a. dankzij een leerlinggerichte aanpak. De vakken piano (lagere, middelbare en hogere graad optie samenspel) en gitaar (middelbare graad) behalen globaal geen voldoende. Voor piano is er wel voldoende aandacht voor zorg en ondersteuning maar worden de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate bereikt. Wat het vak gitaar betreft is er een abnormaal hoge uitval van leerlingen en zijn de leerplanrealisaties ontoereikend. Voor de studierichting Woord voldoen alle onderzochte vakgebieden met uitzondering van de cursus welsprekendheid. In de cursussen algemene verbale vorming (kinderen) en verbale vorming (volwassenen) is spel- en spreekplezier in ruime mate aanwezig. Elke les komen verschillende items aan bod en de leerplandoelstellingen worden gerealiseerd. In de cursus welsprekendheid ontbreken leerlijnen. Een degelijk uitgewerkt jaarplan zou hierbij een belangrijk hulpmiddel kunnen zijn.

De kleinschaligheid van de academie maakt veelvuldig informeel overleg mogelijk. Niet enkel tussen de leerkrachten onderling, maar ook met de secretariaatsmedewerkers en de directie. Er wordt slechts een klein aantal uren besteed aan coördinatie. Dit is het geval voor het vak amv met het oog op de begeleiding van bepaalde leerlingen. Regelmatig worden vakvergaderingen georganiseerd die meestal ook door de directie bijgewoond worden. In de visie van de academie behoren deze vakvergaderingen tot het takenpakket van de leerkracht. De aanwerving van nieuwe personeelsleden gebeurt in functie van hun compatibiliteit met de (artistieke) visie van de academie en het bestaande lerarenteam. De laatste jaren werden een aantal investeringen gedaan op vlak van instrumenten. Er werd een nieuwe vleugelpiano aangekocht, het slagwerkinstrumentarium werd uitgebreid en voor de klassen amv werden Orff-instrumenten en djembés aangeschaft. Ook de woordafdeling kan gebruik maken van een degelijke accommodatie. Verder zijn er elk jaar budgetten voorzien voor de aankoop van boeken en partituren en is er in alle klassen internettoegang. De academie heeft geen filialen, wel twee lesplaatsen die vlak bij mekaar in het centrum van Lede liggen en eigendom zijn van de gemeente. Behalve de orgelles, die in de kerk van Wichelen doorgaat en twee uren Woord in een ruimte van de bibliotheek, gaan alle lessen door in "Huize Moens" en het "Administratief Centrum". Ondanks een aantal reeds geleverde inspanningen, vertonen beide locaties infrastructurele gebreken. Bepaalde lokalen kampen met vochtproblemen, met schimmels en geurhinder als gevolg, de verwarming werkte niet overal tijdens de doorlichting (koude winterperiode) en ook de sanitaire voorzieningen laten te wensen over. Tevens is er op sommige dagen een lokalentekort.

De academie biedt twee studierichtingen aan Muziek en Woord. Er wordt nagedacht over de oprichting van een studierichting Dans maar op dit ogenblik is de nodige infrastructuur binnen de academie niet beschikbaar en is er een goed functionerend privé-initiatief. Op termijn biedt zich misschien de mogelijkheid aan om deze studierichting op te starten. In de studierichting Muziek is geen stijldifferentiëring. Enkel de klassieke richting wordt aangeboden. Kinderen die jonger zijn dan 8 jaar kunnen een initiatiecursus volgen waarin beide expressievormen aan bod komen.

Leerlingen worden voornamelijk georiënteerd naar de samenspelrichting. De stimulans om deel te nemen aan wedstrijden en concours is eerder miniem. De school heeft oog voor leerlingen met (leer-)problemen. Deze worden door directie en leerkrachten besproken en indien mogelijk is er begeleiding en/of remediëring voorzien (taakklassen voor amv).

De evaluatie gebeurt volgens de decretaal vastgelegde frequentie. Evaluatiefiches werden vakspecifiek uitgewerkt door de leerkrachten.

De academie van Lede is omringd door een aantal grotere academies in de naburige gemeentes. Toch houdt ze goed stand en behoudt ze haar eigenheid. De familiale en open sfeer draagt daar zeker toe bij. De artistieke visie staat te lezen op de website en is toegankelijk voor iedereen. Het is een visie die door de leerkrachten uitgewerkt, gedragen en onderschreven wordt. Het zal een uitdaging worden om deze verder te implementeren. Een systematisch kwaliteitszorgsysteem is nog niet ontwikkeld. Het kwaliteitsdecreet stelt: "elke onderwijsinstelling onderzoekt en bewaakt op systematische wijze haar kwaliteit". In het kader hiervan biedt dit zeker een uitdaging voor de toekomst.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De vorige doorlichting vond plaats van 15 oktober 2001 tot 27 oktober 2001 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies tot het eerste trimester van 2002-2003. Op het ogenblik van deze doorlichting wordt daarom onderzocht in welke mate de instelling de vermelde tekorten heeft weggewerkt.

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting, graad		
muziek	lagere	instrument dwarsfluit
muziek	lagere	instrument klarinet
muziek	lagere	instrument piano
muziek	middelbare	instrument gitaar
muziek	middelbare	instrument piano
muziek	hogere	instrumentaal ensemble
woordkunst		algemene verbale vorming
woordkunst		verbale vorming
woordkunst		welsprekendheid

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Personeelsbeheer
Personeelsorganisatie
Logistiek
Materieel beheer
Uitrusting
Infrastructuur
Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Begeleiding
Leerbegeleiding
Loopbaanbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE

- Er zijn verschillende andere academies aanwezig in de onmiddellijke omgeving.
- De academie telt veel deeltijds werkende teamleden.
- Op sommige dagen is er een grote lokalennood.
- De bestaande infrastructuur kampt met een aantal ernstige problemen. (De woordklas, de verwarming in het Administratief Centrum, de sanitaire voorzieningen op beide locaties, ...)

4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten volgende vaststellingen op:

4.1 muziek - instrument dwarsfluit (lagere graad)

Voldoet

Vaststelling

- De cursus heeft geleden onder bepaalde interne **spanningsvelden** maar deze lijken momenteel achter de rug.
- Uit lesobservaties kan afgeleid worden dat er voldoende aandacht uitgaat naar een aantal belangrijke leerplandoelstellingen zoals, voor dit instrument, de middenrifademhaling (steun), een goede lichaamshouding en de opbouw van techniek en velociteit via toonladderspel.
- Het gebruikte **repertoire** stemt overeen met het niveau dat verwacht kan worden.
- Niet alleen de technische aspecten komen aan bod, zowel muzikaal-technische parameters (lichte opmaat) als het karakter van de muziek krijgen de nodige aandacht.
- Leerlingen leren ook **op het gehoor** spelen, bepaalde oefeningen, zoals die bij het aanleren van het vibratospel, worden in groep uitgevoerd waardoor er een sterkere wederzijdse ondersteuning ontstaat (VII van het leerplan).
- Frasering en articulatie zijn leerplanelementen die de leerlingen hebben leren verwerven.
- Er wordt voldoende rekening gehouden met de nood aan goede **leerlingbegeleiding**.
- Er wordt gestreefd naar **voldoende samenhang** tussen de algemene muzikale vormingsaspecten en de instrumentale uitvoering (bvb. metrische beweging in een rondo, maatslag en zingen uit de AMV toepassen).

4.2 muziek - instrument klarinet (lagere graad)

Voldoet

Vaststelling

- De cursus klarinet blijkt in deze instelling, in tegenstelling tot de algemeen landelijke tendens, **bloeiend** en succesvol. Er blijkt een mooie doorstroming en een **goed leerlingenbehoud**.
- Er wordt binnen dit vakgebied **leerlinggericht** gewerkt met blijvende aandacht voor de te bereiken doelstellingen.

- Wat betreft **leerlingenevaluatie** verwijzen we naar de passus in verband met de examenprogramma's van de tweede proef zoals het minimumleerplan dit voorschrijft. Door de etude te verschuiven naar een eerste proef werkt men niet conform de regelgeving. Er werd hiervoor ook geen aanvraag ingediend.
- Uit de curricula blijkt een afgewogen en verantwoorde plaatsing van leerlingen in de overeenkomstige optie (samenspel of instrument). Dit betekent dat er gericht wordt rekening gehouden met ieders artistiek potentieel en **leerlingenprofiel**.
- Belangrijke **leerplandoelen** worden aangeleerd zoals het toonladderspel, het luistervermogen en de intonatie.
- Er wordt zowel aan de algemene lichaamshouding als aan mondstand en tongaanzet (druk tanden) voldoende belang gehecht. De leerlingen kennen het belang en het waarom van de ademhalingssteun in het kader van een optimale toonvorming.
- Aandacht gaat uit naar het zoeken en het gebruik van het juiste riet (leerplan: bouw instrument).
- Er is in de cursus een **goed uitgebalanceerd**, evenwichtig en op de leerling aangepast **repertoire**.
- De klas werkt mee in het kader van het schoolproject rond het thema 'dieren'.
- Vernieuwende aspecten komen aan bod via speels ondersteunende begeleidingen waarbij handig van computer gebruik gemaakt wordt.
- Er wordt **voldoende belang** gehecht aan het **geheugenspel**.
- Een groepsgericht-individuele werkwijze komt weinig aan bod (VII-minimumleerplan). Leerlingen kunnen inspelen en opwarmen in een naast gelegen lokaal.
- De klasadministratie vertoont een goede opvolging van de leerprocessen van de leerlingen.

4.3 muziek - instrument piano (lagere graad)

Voldoet niet

Vaststelling

- Het is niet duidelijk welke de pianistische leerdoelstellingen zijn. Volgende aspecten uit het **minimumleerplan** piano komen niet aan bod of worden **onvoldoende** ontwikkeld: houding aan het instrument, toonladderspel/vingerzetting, pedaalgebruik, groepsgericht-individuele werkwijze, muzikale beleving, balans linker-, rechterhand, dynamiek, frasering en articulatie.
- De leerlingen zijn onder niveau omdat een aantal belangrijke elementaire artistieke vaardigheden niet zijn verworven.
- Het is duidelijk dat de leerlingen niet beschikken over een **trainingsschema** of een dagelijks oefensysteem. Afspraken hierover zijn niet duidelijk en/of worden onvoldoende nageleefd.
- Het repertoire is niet ingebed in een **gefaseerde planning** binnen een wekenschema. Hierdoor verwatert een concreet leerlingvolgsysteem.
- Lessen omvatten vooral het leren spelen van de stukken (reproductie), enige creatieve omgang met interpretatie kan, gezien het **lage peil**, niet echt ontwikkeld worden.
- Belangrijke te verbeteren aandachtspunten zijn: vorming van een stabiele handhouding, een hand die vrij kan bewegen over het klavier (leerlingen trekken met de vingers aan de toetsen); bij het gebruik van het rechterpedaal dient de hiel als steun, hetzij op een voetenbankje, hetzij door de leerling meer vooraan op de stoel te laten plaatsnemen; de ontwikkeling van een metrische beweging (muzikale motoriek) onderstelt een vertrekken vanuit het **innerlijk gehoor** (inwendig meezingen van de tekst).

- In de marge hiervan kan binnen de schoolcultuur onderzocht worden in hoeverre een vertaling van lees- en zangpraktijk binnen de cursus amv sterker en concreter kan doorgetrokken worden binnen bepaalde instrumentale vakgebieden.

4.4 muziek - instrument gitaar (middelbare graad)

Voldoet niet

Vaststelling

- Bij nazicht van de doorstromingscijfers blijkt een abnormaal **hoge uitval** van het aantal leerlingen.
- Op het einde van vorig schooljaar namen acht leerlingen deel aan het examen L4 en waren er géén eindexamens M3 wel drie H3.
- In L4 stroomde één leerling met grote onderscheiding door naar M1. Van zeven leerlingen uit een andere klas hebben er vijf afgehaakt (70%). **Doorstroming** naar het niveau van de middelbare graad is dus **ondermaats**. De meeste doorstromers komen, een uitzondering niet te na gesproken, automatisch terecht in de optie samenspel. Dit biedt de mogelijkheid het repertoire te vereenvoudigen.
- De academie organiseert jaarlijks twee proeven. Dit wordt door de regelgeving niet opgelegd maar kan begrepen worden als een herinvoer van een oude technische proef. Wel wordt het examenprogramma van de tweede proef **vereenvoudigd** door sommige werken van de eindproef te laten wegvallen en deze over te hevelen naar de eerste proef. (cfr. Punt C: evaluatie L4/M3/H3 minimumleerplan).
- Er blijkt tussen de gitaarklassen **geen** substantieel en/of structureel **overleg** mogelijk.
- Bij een bepaalde lesobservatie geven leerlingen **weinig** blij van spelplezier en **beleving**. Een algemene zin en enthousiasme tot musiceren is niet effectief aanwezig. De leerlingen bevestigen wel graag gitaar te spelen, maar het ontbreekt hen aan een onderwijskundig gemotiveerd project dat met enige **discipline** onderbouwd is.
- De leerlingen identificeren zich omzeggens niet met de context van de gespeelde muziek (Sagreras, Allegretto van Carcassi,...).
- Er is in een bepaalde klas een betrokken ondersteuning die kan afgeleid worden uit een verzorgde klasadministratie (opvolging via PC), het voorspelen voor de leerlingen, etc. Deze gerichtheid treft onvoldoende het beoogde doel. Leerlingen blijken afgeleid en niet geboeid. Er is een duidelijk gebrek aan **artistieke communicatie**.
- Er blijkt een **onvoldoende** didactisch-pedagogische **samenhang** tussen de notenleerkennis en het instrumentale leesproces.
- Een bijgewoond observatiemoment kent geen spanningsboog en een bijgewoonde les heeft geen structurele didactisch aangepaste fasering. Het ontbreekt aan een duidelijk **afsprakenkader** en een directe communicatie.
- Er stelt zich binnen de gitaarcursus een dubbele problematiek, enerzijds is er een richting die voldoende kwalitatief niveau nastreeft maar waar de uitval van leerlingen betrekkelijk hoog is. Anderzijds is er een richting die openstaat voor een zorgzame leerlingbegeleiding maar die niet slaagt in het bereiken van voldoende kwaliteitsvolle resultaten en dit als gevolg van tekort aan pedagogisch-didactisch knowhow. Ook hier blijken leerlingen, blijkbaar om andere redenen, massaal af te haken.

4.5 muziek - instrument piano (middelbare graad)

Voldoet niet

Vaststelling

- Het team van pianoleerkrachten kent een collegiale samenwerking. Het korps blijkt **sterk geïntegreerd** in de schoolwerking en geeft blijk van **voldoende engagement**.
- Deze goede samenwerking werkt ondersteunend voor een aantal **onderwijsresultaten**, zoals de beperking van de uitval van leerlingen en een goede en verantwoorde doorstroming naar de hogere graden. Dit betreft het **kwantitatief rendement**.
- Het geselecteerde repertoire van de examenprogramma's en waargenomen tijdens de lesobservaties, stemt in de optie instrument overeen met wat het leerplan veronderstelt. Binnen de conventionele context betreft dit: polyfoon spel via kleine preludes/inventies van J.S. Bach, verder keuzewerken van Lonque, Khatchaturian, Glière.
- Voor de leerlingen in de optie samenspel wordt geopteerd voor een aangepast repertoire (filmmuziek, jazzy muziek van C. Norton, 'You are not alone' - Michael Jackson, Sandy,...). Leerlingen in deze tweede optie spelen dus omzeggens geen pianistiek repertoire meer. Hier kan de vraag gesteld worden naar de impact van de academie op de algemeen muziekculturele vorming van bepaalde leerlingen. Leerlingen vinden amc niet leuk, de betekenis van een muzikale expressie gaat aan hen voorbij. De muzikale beleving bevindt zich op het sentimentele niveau. Dit is een vaststelling waar de instelling zich in het kader van een artistiek vormingsconcept zou moeten over buigen.
- De academie neemt met de sterkere leerlingen niet deel aan **externe toetsing** via bvb. wedstrijden. Zo ontstaat er weinig feedback tenzij vanwege een (weinig afwisselende) jury op het einde van het schooljaar. Het is niet duidelijk of een gevolgde nascholing voldoende introspectief inwerkt op het handelen binnen de klascontext.
- De benadering van de leerprocessen geschiedt vaak overwegend vanuit **reproductief oogpunt**. Hiervoor worden eerder beperkte instrumentaal-technische aspecten aangereikt zoals het belang van de handverplaatsing, een algemeen goede lichaamshouding, e.d. Echter, in niet alle bijgewoonde lesmomenten is er voldoende verdieping met betrekking tot deze materie.
- Er wordt **belang** gehecht aan een elementaire **muzikalisering** zoals het bekomen van een dansante beweging in de barokstijl. Het **effect** ervan is niet zo doeltreffend.
- Er is een verzorgde klasadministratie waaruit blijkt dat er een goede opvolging is van de opdrachten. Jaarplanmatige doelstellingen worden niet uitgezet binnen een timing (vb. planning van de ontwikkeling van het toonladderspel).
- Tijdens de bijgewoonde lesmomenten worden de leerlingen als groepje binnen een lesuur opgevangen maar een actieve uitwisseling van leerervaringen werd niet waargenomen (VII – GGI van het leerplan). Er leeft (te) weinig **inspirerende artistiekeit**.
- De **hand- en vingerhouding** bij articulatie is **te weinig ontwikkeld**. Zo verwerven de leerlingen geen stabiele pronatie houding. Mogelijk ligt hier een verband met het niet behandelen van het **toonladderspel** dat het minimumleerplan aanbeveelt. Hierdoor is ook de **toonkwaliteit mat** en is de muzikale frasering eerder vlak. Het artistieke meesterschap vigeert niet als inspirerend en attractief voorbeeld.
- Er is oog voor een stabiel metrum en juistheid van de ritmiek.
- De didactische accommodatie is in orde.

4.6 muziek - instrumentaal ensemble (hogere graad)

Voldoet

Vaststelling

- Er werden slechts segmenten van de onderwijsresultaten bekeken. De cursus is verdeeld over verschillende klassen. De bijgewoonde resultaten bleken behoorlijk.
- De school zorgt ervoor dat **groepssamenstellingen** zo goed mogelijk tot stand komen via een overzichtelijke coördinatie. Dit heeft zijn effect op de leerresultaten.
- In sommige groepen kan men al eens beroep doen op afgestudeerden om een versterkte aanvulling te bekomen. Dit blijkt een kwalitatief positieve factor te zijn maar komt veeleer beperkt voor.
- Binnen de klas **hoornensemble** heeft men een knap hoornkwintet samengesteld dat bestaat uit leerlingen hogere graad en reeds ervaren afgestudeerden. De groepssamenstelling is erg homogeen.
- Binnen dit vakgebied komen leerplandoelen als **cursorisch lezen** en het **Prima Vistaspel** operationeel aan bod.
- Volgende leerplaninhouden krijgen voldoende aandacht: stemdosering (leidstem, vulstem-begeleiden- neven/hoofdstem).
- Verder zijn **samenspeltechnieken verworven** als: gelijktijdig inzetten door aangever, interne communicatie, op elkaar afgestemde intonatie, dynamische schakeringen.
- Belang wordt gehecht aan voldoende diepgang bij de uitvoering, aan het juiste karakter van het werk (bvb. jachthoorneffect via specifieke vingergreep). Er gaat voldoende aandacht uit naar articulatie, synchronisatie en tempostabiliteit. Het repertoire is op niveau.

4.7 woordkunst - algemene verbale vorming

Voldoet

Vaststelling

- Er is **spel- en spreekplezier** te over. Dit wordt mede gestimuleerd door de open en sfeer en de positieve impulsen die gegeven worden.
- De les heeft een duidelijke **opbouw** waarin verschillende items aan bod komen.
- Er is aandacht voor de persoonlijkheid van elke leerling.
- Op vlak van **evaluatie** wordt er op een participatieve manier gewerkt. De leerlingen krijgen de opdracht om hun klasgenoten op bepaalde onderdelen te observeren en nadien hun waarneming op een aangepast wijze te verwoorden.
- Parameters van de stem worden op een speelse wijze aangebracht.
- **Lichaamshouding** en lichaamstaal krijgen de nodige aandacht en remediëring indien dit nodig is.
- De leerlingen hebben een **agenda** waarin de lesinhoud en de opdrachten worden ingeschreven.
- De lessen AVV gaan door in een lokaal dat voldoende ruim is en vele mogelijkheden biedt. Er is een gedeelte waar tafels en stoelen staan, een ander gedeelte kan gebruikt worden voor dramatisch spel. Men kan er beschikken over de nodige accommodatie zoals spots en een degelijke geluidsinstallatie, er ontbreekt wel een schoolbord. De staat van de ruimte (kelderverdieping) laat echter te wensen over. Het is vochtig met schimmelvlekken als gevolg, de verwarming geeft dikwijls problemen en de buizen tegen de zoldering lekken af en toe.

4.8 woordkunst - verbale vorming

Voldoet

- In de klas verbale vorming hangt een ontspannen en **open sfeer**.
- Een enthousiast groepje volwassenen gaat gretig in op de aangeboden oefeningen en opdrachten.
- Er is aandacht voor de bewustwording van de **lichaamshouding**. Verschillende manieren worden uitgetoetst tot een juiste houding “verschijnt”. Hiervoor wordt ruimschoots de tijd genomen. Dit is ook mogelijk gezien het beperkte aantal cursisten.
- Verschillende lesitems worden na verloop van tijd aan mekaar gekoppeld. Dit is onder andere het geval met **ademhaling** en lichaamshouding.
- Aansluitend hierbij wordt gewezen op het belang van resonantie en stemopwarming. Toch zou de **duiding** bij de “technische oefeningen” grondiger kunnen. Het “hoe” is aanwezig, het “waarom” ontbreekt dikwijls.
- De **evaluatie** komt meestal vanuit de leerkracht en dit ondanks de observatieopdracht die de leerlingen krijgen. Een meer participatieve werkwijze zou een meerwaarde kunnen betekenen.
- De nadruk ligt vooral op de **eigen beleving** en minder op de theoretische onderbouwing die erbij hoort.
- De ruimte waarin gewerkt wordt voldoet.

4.9 woordkunst - welsprekendheid

Voldoet niet

- De cursus heeft nood aan een duidelijke **leerlijn**. Die is op dit ogenblik niet aanwezig. Een goed uitgewerkt jaarplan zou hierbij een ondersteunend hulpmiddel kunnen zijn.
- Er wordt aandacht besteed aan de **noden van de leerling**, maar men slaagt er niet steeds in om een antwoord te bieden op de vraag. De vraag naar een leerlijn duikt ook hier weer op, samen met de nood aan een duidelijk traject dat gevolgd moet worden om het verwachte eindresultaat te bekomen.
- Er wordt weinig aandacht besteed aan **technische aspecten** zoals ademhaling, articulatie en uitspraak.
- Er zijn pogingen om **spreekremmingen** en **spreekangst** om te buigen tot een gezonde alertheid, maar die zijn vaak tevergeefs.
- De **evaluatie** gebeurt door de leerkracht. Misschien zouden multimediale middelen zoals opnameapparatuur of een camera ondersteunend kunnen werken zodat de leerling deels aan zelfevaluatie kan doen.
- De omgang met de leerling is zeer open en aangenaam.
- De ruimte waarin gewerkt wordt voldoet.

5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.1.1 Personeelsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Momenteel is er enkel een coördinator voor de cursus amv.
- In de visie van de academie behoren vakvergaderingen standaard bij de taak van de leerkracht, dit zowel voor de studierichting Muziek als voor de studierichting Woord.
- De directie woonde tot op heden bijna alle vakvergaderingen bij. Het is de bedoeling om deze werkwijze stilaan te verlaten.
- De kleinschaligheid van de academie laat veel informeel, intern overleg toe.
- Personeel wordt bij de aanwerving gescreend (op persoonlijkheid, motivatie, artistieke, deskundigheid,) met de bedoeling om een homogeen team te kunnen vormen dat een min of meer stabiele personeelsbezetting bevordert.

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.3.1 Financiële middelen

5.3.2 Kostenbeheersing voor leerlingen

5.3.3 Uitrusting

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er was reeds lange tijd nood aan een degelijke vleugelpiano in de concertruimte (cfr. vorige doorlichtingsverslag). In 2007 werd een vleugel aangekocht. De leerkrachten piano kregen hierin medezeggenschap. Dit geeft de leerlingen de kans om op een degelijk instrument te spelen tijdens lessen, toonmomenten en concerten.
- De slagwerkklass werd aangevuld met verschillende instrumenten. (marimba, handslagwerk, drumstellen, bongo's, conga's, ...) Enkel de pauken ontbreken nog om een volwaardig instrumentarium te kunnen aanbieden.
- Er werden 3 keyboards aangekocht.
- De academie beschikt over een behoorlijk instrumentarium dat door de leerlingen kan gehuurd worden.
- Verder werd het Orff-instrumentarium uitgebreid en werden djembés voor de notenleerklassen aangekocht.

- Voor de woordafdelingen is er een degelijke geluidsinstallatie en een mengpaneel, twee beamers, een computer, extra spots en podiumblokken.
- Er is een budget voorzien voor partituren en boeken.
- Op het vlak van ICT beschikt iedere klas over een computer. In beide gebouwen is er een internetaansluiting. In het hoofdgebouw is dat een bedrade versie, in het administratief centrum een draadloze verbinding.

5.3.4 Infrastructuur

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De academie heeft geen filialen, enkel twee vestigingsplaatsen in Lede die vlak bij mekaar liggen: “Huize Moens”, waar de directie, het secretariaat, een concertruimte en een aantal klassen onderdak vinden en het “Administratief Centrum” waar o.a. de woordklassen les krijgen en een aantal muzieklessen doorgaan. Onlangs werd dit gebouw door de gemeente aangekocht.
- De orgelles wordt gegeven in de kerk van Wichelen.
- Verder wordt twee uur les gegeven in een zaaltje van de bibliotheek. Dit betreft dan lessen Woord. Dit biedt een oplossing voor het lokalentekort dat zich op een aantal dagen stelt.
- Behalve de bibliotheekruimte, stellen er zich, zowel in “Huize Moens” als in het “Administratief Centrum” een aantal infrastructurele problemen. Geen van beide gebouwen beschikt over fatsoenlijke en degelijke **sanitaire voorzieningen**. Verder zijn er problemen van **geluidsoverlast**. Dit was o.a. het geval met de slagwerkklas, die intussen verhuisd is naar het “Administratief Centrum”. De ramen in “Huize Moens” zijn een paar jaar geleden vervangen maar het **vochtprobleem** aan het torentje is niet opgelost. De kelder in het “Administratief Centrum” stelt een groot probleem. Er is geen buitenlicht en het is er zeer vochtig. **Schimmels** op de muur getuigen hiervan. Hierdoor hangt er ook een **onaangename geur**. Op het ogenblik van de doorlichting deed de **verwarming** in klas 5 het niet (koude winterperiode). Dit hypothekeert een optimale klaswerking.
- Globaal genomen stelt er zich een **lokalentekort op bepaalde momenten** en een **ruimtegebrek**. (soms te kleine klasruimtes)

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid.

Vaststellingen

- Het onderwijsaanbod beperkt zich tot twee studierichtingen: Muziek en Woord.
- In de studierichting Muziek bestaat er geen stijldifferentiatie, enkel de klassieke richting wordt aangeboden. Er is de wens om de optie volksmuziek in te richten, maar de directie vreest dat de kleinschaligheid van de academie dit organisatorisch moeilijk zal aankunnen. Hetzelfde geldt ook voor de optie jazz en lichte muziek. Bovendien wordt deze laatste stijldifferentiatie in de naburige academies wel aangeboden.

- In het onderwijsaanbod voor de studierichting Muziek werd er voor gitaar en piano een rem gezet op het aantal inschrijvingen, met de bedoeling de klassen piano en gitaar onder controle te houden. Deze maatregel vertaalt zich in de leerlingenaantallen die voor de beide instrumenten stagneren, daar waar, gemiddeld in Vlaanderen, deze instrumenten nog steeds in de lift zitten.
- Er wordt geen begeleidingspraktijk gitaar meer gegeven omdat dit leidde tot een te grote versnippering. In vervanging daarvan werd een gitaarorkest opgericht.
- De studierichting Woord biedt alle opties aan, behalve literaire creatie.
- Een studierichting Dans werd nog niet opgestart. Eén van de redenen is het gebrek aan de nodige infrastructuur. Een andere reden is een bestaand privé-initiatief. Misschien biedt de toekomst mogelijkheden. Dit zou in elk geval aan de academie een toegevoegde waarde bieden en de interdisciplinaire werking kunnen bevorderen.
- Voor de -8-jarigen bestaat sinds twee jaar de mogelijkheid om initiatie te volgen. Het is een initiatiecursus waarin zowel Muziek als Woord aan bod komen.

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen academie en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- Probleemleerlingen (slechte resultaten, gedragsstoornissen, ...) worden één keer per jaar met de directeur besproken.
- De eerder beperkte grootte van de academie en de toegankelijkheid van het secretariaat en de directie maken het mogelijk om de leerlingen van dichtbij te volgen. Een aantal ouders maakt daar (dankbaar) gebruik van.
- Voor het vak amv zijn er taakklassen voorzien (2 uur per week) die aansluiten op de reguliere lessen. In die taakklassen worden kinderen, volgens de noden die zich stellen, bijgewerkt. Dit kan zowel gaan om leerlingen die omwille van ziekte lessen gemist hebben, als om leerlingen met specifieke leerbehoeften.

5.6.3 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid.

Vaststellingen

- De leerlingen uit de studierichting Muziek worden meestal georiënteerd naar de samenspelrichting. De achterliggende visie hierop is, dat het merendeel van de leerlingen naar de academie komt om "samen te spelen".
- Er bestaat geen echte "talentdetectie" binnen de academie. Getalenteerden worden niet specifiek begeleid. De academie heeft hierin geen echte traditie. De doorstroom naar het hoger kunstonderwijs is miniem.
- De stimulans om deel te nemen aan wedstrijden en concours is slechts beperkt aanwezig.

- Er wordt veel werk gemaakt van de instrumentkeuze. Dit gebeurt verschillende malen per jaar. In december gebeurt dit via een concert waarop alle leerlingen L1 met hun ouders uitgenodigd worden. Op de dag van het DKO is er een voorstelling waarbij de instrumenten uitgetoetst kunnen worden. Na de paasvakantie krijgen de leerlingen nog een informatiefolder mee. Bepaalde instrumenten kunnen reeds halfweg de L1 gestart worden. Het gaat dan voornamelijk over de minder populaire instrumenten. Dit is voor een aantal kinderen een enorme stimulans.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De evaluatie gebeurt volgens de decretaal bepaalde frequentie.
- Er worden twee examenperiodes per schooljaar ingericht. Eén in januari-februari en één in mei-juni.
- De leerkrachten hebben inspraak bij het recruterende van externe juryleden.
- Externe juryleden krijgen geen beoordelingscriteria die ze kunnen/moeten gebruiken bij het jureren.
- In overleg met de leerkrachten werd een puntenverdeling opgesteld voor de eindexamens waarbij de externe jury veertig procent van het totaal bepaalt. De rest wordt verdeeld over dagelijks werk (eerste en tweede semester) en de beoordeling van het examen door de leerkracht.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De rapportering van de leerlingenevaluatie gebeurt op fiches die door de leerkrachten uitgewerkt zijn.
- Ze zijn specifiek uitgewerkt voor de verschillende studierichtingen en vakken.
- Het doel van de evaluatiefiches is een duidelijk beeld te geven van zowel het proces als het product.
- In de woordafdeling worden de externe juryleden steeds gevraagd om na het examen feedback te geven.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school wordt geleid door één directeur die zich omringt door een beperkt pedagogisch college.
- Het APP (artistiek pedagogisch project) is enkele jaren geleden ontstaan in het pedagogisch college. Het werd door de leerkrachten de laatste keer herwerkt in 2009. De volledige implementatie van dit APP is nog volop bezig. Een aantal elementen, zoals de aanpak van de volwassenen en het opzetten van projecten buiten de muren van de academie, zijn wel reeds “ingeburgerd”. Eén van de voornaamste pijlers van de visie is het stimuleren van de creativiteit.
- Er is een open communicatie in de academie omtrent beslissingen die moeten genomen worden. Zo worden bepaalde zaken in overleg besproken met de mensen die er bij betrokken zijn. Dit is o.a. gebeurd voor de aankoop van de vleugelpiano. Het secretariaat is nauw betrokken bij de werking van de school. Naast een overlegfunctie dienen zij ook vaak als klankbord. Er is een ABOC, maar daarin zetelen geen personeelsleden. De directie is lid van de culturele raad van Lede. Dit is vooral een PR-functie voor de academie, een manier om de vinger aan de pols te houden en de contacten met de gemeente aan te halen.
- Tot hier toe gebeurde nog geen gesystematiseerde zelfevaluatie, maar binnen de huidige werking is er wel zorg voor kwaliteit aanwezig. Zo zijn er, gedurende een aantal jaren, enquêtes verstuurd naar leerlingen die afhaakten met de bedoeling te peilen naar de redenen. De respons hierop was miniem. Eén maal per jaar worden de leerlingen samen met de directie besproken. Tijdens dit gesprek worden voornamelijk problemen omtrent aanwezigheid, gedrag en resultaat en studieijver behandeld. Remediëring en opvolging worden besproken, eerst met de directie, nadien met de ouders.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

7.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De academie scoort sterk in de studierichting Muziek voor het vak klarinet. Dit is uitzonderlijk, gezien de gestage daling in Vlaanderen.
- De academie realiseert op een voldoende wijze de leerplandoelstellingen in de studierichting Muziek voor het vak dwarsfluit.
- De academie is erin geslaagd om voor het vak instrumentaal ensemble homogene groepen samen te stellen die op een kwaliteitsvolle wijze de leerplannen realiseren.
- In de studierichting Woord scoort de academie sterk voor de vakken algemene verbale vorming en verbale vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Er is oog en aandacht in de academie voor leerlingen die specifieke leerbehoeften hebben. In de mate van het mogelijke probeert men aan deze noden tegemoet te komen.
- Het instrumentarium voor de slagwerkklass werd aangevuld met de nodige instrumenten zodat de leerdoelen kunnen gerealiseerd worden.
- De aankoop van een vleugel piano voor de concertruimte betekende een duidelijke meerwaarde.
- De amv-klassen kunnen recent beschikken over een Orff-instrumentarium en djembés.
- Er wordt veel werk gemaakt van de instrumentenkeuze door middel van concerten, instrumentenvoorstellingen en praktijklessen.

Wat betreft het algemeen beleid

- In de academie heerst een open klimaat waar o.a. overleg en communicatie deel van uitmaken.
- De artistiek-pedagogische visie werd uitgewerkt en herwerkt door het lerarenkorps.
- De academie profileert zich in de gemeente door verschillende samenwerkingsprojecten met gemeentelijke, culturele verenigingen.

7.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Een onderzoek naar de hoge uitstroom in het vak gitaar zou verheldering kunnen bieden gevolgd door remediëring.
- Er kan gewerkt worden aan de hoge uitstroom bij de leerlingen voor het vak gitaar.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Globaal genomen zou een oplossing voor de bestaande infrastructurele problemen (lokalentekort op bepaalde dagen, geluidsoverlast, defecte verwarming, insijpelend vocht, enz...) de erkenningsvoorwaarden ten goede komen.
- Er is nog geen systematisch kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld. Een zelfevaluatie zou een eerste stap in de goede richting kunnen zijn.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verdere implementatie van de artistiek-pedagogische visie zal de academie op alle vlakken ten goede komen.
- De verder uitbouw van de academie met een studierichting Dans zou tal van nieuwe mogelijkheden op interdisciplinair vlak kunnen scheppen.
- In de studierichting Muziek zou de uitbreiding met een stijldifferentiatie een gevarieerder publiek kunnen aantrekken.
- Talentdetectie en de stimulans om deel te nemen aan wedstrijden kunnen overwogen worden.
- Er is nog geen volledig uitgewerkt leerlingvolgsysteem aanwezig.

7.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisaties van de opties en vakken piano en gitaar in de studierichting Muziek dienen te verbeteren.
- De leerplanrealisaties van het vak welsprekendheid in de studierichting Woordkunst dienen verbeterd te worden.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Muziek

Woordkunst

omwille van tekorten voor volgende vak(ken)/optie(s)

Vak/Optie per studierichting, graad			omwille van
muziek	lagere	instrument piano	Onvoldoende realisatie van de leerplandoelen
muziek	middelbare	instrument gitaar	Onvoldoende realisatie van de leerplandoelen
muziek	middelbare	instrument piano	Onvoldoende realisatie van de leerplandoelen
woordkunst		welsprekendheid	Onvoldoende realisatie van de leerplandoelen.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 januari 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Rieka Hérie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: